



บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระบวนการเรียนการสอนประกอบด้วยหลักสำคัญ 3 ประการ ที่มีความสัมพันธ์กัน อย่างใกล้ชิด คือ วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ กระบวนการประเมินผล ถ้าขาดองค์ประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งจะทำให้กระบวนการศึกษาไม่สมบูรณ์ โดยเฉพาะกระบวนการประเมินการศึกษาจะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอนหรือการจัดประสบการณ์ที่กระทำไปแล้วนั้น ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตรงจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้มาก น้อยเพียงใดหรือไม่ (สุภาพ วาดเขียน และ อรพินธ์ โภชนดา 2520 : 1-2)

การวัดและการประเมินผลทางกายภาพส่วนมากเราสามารถทำได้ถูกต้องแน่นอน เพราะเป็นสิ่งที่สามารถมองเห็นได้ มีเครื่องมือและเกณฑ์เป็นมาตรฐาน เช่น การวัดความ กว้าง ความยาว น้ำหนัก ส่วนสูง เป็นต้น ส่วนการวัดและการประเมินผลทางการศึกษาจะมี ลักษณะเป็นนามธรรม โดยเฉพาะการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติซึ่งต้องใช้การสังเกตพฤติกรรม ของผู้เรียน และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ผู้เรียนจะต้องพัฒนา เช่น ความสามารถในการให้ความ ช่วยเหลือ การใช้สติปัญญา ความซื่อสัตย์ และมีหลักการตลอดจนความคิดริเริ่ม และความ รับผิดชอบ (กองการพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข 2517 : 1) ซึ่งเป็นการยากที่จะให้ถูก ต้อง ดังที่ จำลอง ชูโต (2521 : 3) ได้อ้างถึงคำกล่าวของ ริเชิเยร ทวีลาภ ที่ว่า การปฏิบัติพยาบาลเป็นพฤติกรรมที่มนุษย์วัดและประเมินผลให้ถูกต้องได้ยาก เพราะการศึกษา ภาคปฏิบัติคือชีวิต และสถานการณ์จริงที่ต้องกระทำต่อผู้ป่วยจริงบนหอผู้ป่วย

ในการประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่ดี ควรมีแบบการประเมินผลที่มี ความเที่ยงและความตรงสูงเป็นเครื่องมือในการวัด และจะต้องมีการประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ ทำให้สามารถแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนได้ทันที ดังที่

ไฮด์เกอร์เกน (Heidgerken 1965 : 635-637) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินผลจะต้องมีจุดมุ่งหมาย คือ

1. เพื่อพิจารณาระดับความรู้ และความเข้าใจของผู้เรียนในแต่ละช่วงเวลาของการศึกษา
2. เพื่อพิจารณาระดับของพฤติกรรมการฝึกปฏิบัติของผู้เรียนในแต่ละสถานการณ์
3. เพื่อแยกความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อช่วยในการสอนของผู้สอน
4. เพื่อวินิจฉัยความเก่ง ความอ่อนของผู้เรียน
5. เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการวัดความสำเร็จและแจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงความสำเร็จนั้นด้วย
6. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีทัศนคติและทักษะในการประเมินผลตนเอง
7. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเพิ่มแนวทางในการศึกษาด้วยตนเองในการศึกษา
8. เพื่อปรับปรุงแรงจูงใจในการทดสอบ ซึ่งนำไปสู่แนวความคิดในการฝึกปฏิบัติทางคลินิก การนำหลักการไปใช้และการตัดสินใจ เป็นต้น
9. เพื่อประมาณประสิทธิผล เทคนิคการเรียนการสอนว่าบรรลุเป้าหมายของวิชาหรือไม่
10. เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารในการคัดเลือกผู้เรียน เข้าสู่ระบบการศึกษาเลื่อนขั้นการศึกษาสู่ระดับสูงต่อไป การเสนอความคิดเห็นให้กับที่ทำงานที่ต้องการ และการให้เกรดให้ครบตามข้อกำหนดของทางสถาบัน

การประเมินผลการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบที่ดำเนินควบคู่ไปกับกิจกรรมการเรียนการสอนตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดการดำเนินการสอน (สงัด อุทรานันท์ 2526 : 89) การประเมินผลจะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ในด้านผู้เรียนจะช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น มีความสนใจและเอาใจใส่จดจ่อต่อการเรียนมากขึ้น และในด้านการสอนก็จะช่วยให้ผู้สอนได้จัดการเรียนการสอนได้พอเหมาะกับสภาพความต้องการ และความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน

การส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้โดยการให้แรงเสริมกำลังใจ (Reinforcement) โดยเฉพาะการให้ผู้เรียนได้รู้ถึงความสำเร็จของตนเองจากการประเมินผลตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นขั้นสูงสุดของแรงเสริมกำลังใจ (สงัด อุทรานันท์ 2526 : 95) เป็นกลวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ เป้าหมายของการศึกษาในวิชานั้น ๆ ได้อย่างชัดเจน รู้ว่าตนเองได้เรียนรู้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของวิชาแล้วหรือยัง (Guinee' 1978 : 124) รู้ถึงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตน ทำให้มีกำลังใจที่จะเรียนรู้เพิ่มขึ้น รู้ถึงพฤติกรรมที่บกพร่องควรแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป (Guinee' 1978 : 126) ซึ่งสอดคล้องกับการจำแนกลักษณะการเรียนรู้ที่ رایเร่ (Reilly 1965 : 22) กล่าวถึงว่าการประเมินผล การเรียนรู้โดยผู้เรียน เป็นลักษณะหนึ่งของการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาการเรียนรู้ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในสภาพการณ์ปัจจุบัน พบว่าการประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติมักทำให้เกิดความคับข้องใจทั้งผู้ประเมินหรืออาจารย์ผู้สอนการพยาบาลภาคปฏิบัติ และผู้ถูกประเมินหรือนักศึกษากล่าวคือ นักศึกษามักจะบ่น ไม่พอใจต่อผลการประเมิน มีความขัดแย้งกันระหว่างผลการประเมินและบ่อยครั้งที่ผู้ประเมินจะต้องประชุมตกลงกันในปัญหาเหล่านี้ (Wood 1972 : 336)

มาลี สอนธิเกษตริน (2527 : 3) ได้ชี้ให้เห็นปัญหาและข้อบกพร่องในการประเมินผลว่าอาจเกิดจากความประมาทและความไร้สมรรถภาพของผู้ประเมิน ความมีอคติของผู้ทำการประเมินมุ่งที่จะประเมินด้านบุคลิกภาพมากกว่าผลงานที่ปฏิบัติ มีความรู้ความเข้าใจในผู้ถูกประเมินไม่เพียงพอ มีความบกพร่องของเกณฑ์หรือมาตรฐานที่จัดตั้งไว้มีความกรุณาปราณี อยู่ในจิตใจของผู้ประเมิน ไม่มีใจเข้มแข็ง มีความเคร่งครัดมากเกินไป และมีความยากในการวัดค่าของความสามารถ

ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัตินี้ ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ทำการศึกษาริวิจัย เพื่อปรับปรุงแก้ไขการประเมินผลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นพอสรุปได้ดังนี้

1. อาจารย์ผู้สอนดูแลนักศึกษาไม่ทั่วถึง และให้คะแนนการปฏิบัติงานไม่ยุติธรรม (แฉล้ม นาคริเชตร 2511 : 35-44 และ ศิริพร รัตนมณี 2514 : 56-57)

2. นักศึกษามีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการประเมินผลน้อยมาก (ศิริพร รัตนณี 2514 : 56-57)

3. อาจารย์ และพยาบาลไม่เป็นกันเองกับนักศึกษา ไม่รับฟังความคิดเห็นให้งาน มากเกินไป (ศิริพร รัตนณี 2514 : 56-57)

4. การตัดสินผลการเรียนการสอนในคลินิกยังไม่มี เกิดเหตุการณ์ประเมินผลที่เป็นที่เชื่อ ถือได้ (อธิษฐาน มงคลสถิตย์ 2522 : 3 และ จำลอง ชูโต 2520 : 3) ซึ่งผู้วิจัยทั้งสองได้แก้ไขโดยสร้าง เหตุการณ์ประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติขึ้นโดยยึดตามปรัชญา นโยบาย และจุดมุ่งหมายทางการศึกษาภาคปฏิบัติของสถาบัน เป็นหลัก

ผู้วิจัยในฐานะ เป็นอาจารย์ผู้สอนการพยาบาลภาคปฏิบัติ ตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินการศึกษาภาคปฏิบัติ และบทบาทการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของนักศึกษาดังกล่าวมาแล้ว เป็นอย่างยิ่ง จากประสบการณ์การเป็นอาจารย์ผู้สอนการพยาบาลภาคปฏิบัติมา 6 ปี พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีโอกาสในการประเมินผลตนเองน้อยมากมักไม่กระตือรือร้นที่จะฝึกปฏิบัติ งาน เกิดความเบื่อหน่าย มีความขัดแย้งไม่เข้าใจกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา และมักไม่พึงใจต่อผลการประเมินที่ได้รับ ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจมีผลกระทบต่อสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติของนักศึกษาได้ และผู้วิจัยเชื่อว่าการประเมินผลอย่างมีระบบ และนักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลเป็นแกนหลัก เป็นทางหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มสัมพันธภาพที่ดีระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้เพิ่มการเรียนรู้ และพัฒนาด้านบุคลิกภาพตลอดจนความสามารถทางวิชาชีพด้วย (Griffith and Bakanauskas 1983 : 107) อีกทั้งยังเพิ่มความกระตือรือร้นของนักศึกษาที่จะร่วมมือดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาการพยาบาลภาคปฏิบัติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีแนวโน้มที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สร้างรูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วมขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อ เป็นแนวทางในการดำเนินการประเมินผลนักศึกษาของอาจารย์ผู้สอนในแต่ละหอผู้ป่วยให้มีทิศทางอันเดียวกัน

2. เพื่อกระตุ้นให้อาจารย์ผู้สอน พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย และนักศึกษาพยาบาลตระหนักถึงความสำคัญในการประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติมากยิ่งขึ้น

3. เพื่อ เพิ่มสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนักศึกษาพยาบาลให้สูงขึ้น
4. เพื่อ เพิ่มสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

การนำรูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วมไปใช้ ผู้วิจัยมีความ เชื่อว่าสามารถลดปัญหาความคับข้องใจของผลการประเมินที่ได้รับของนักศึกษา เพิ่มความยุติธรรมในการประเมินผลมากขึ้น เกิดความ เข้าใจอันดีระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา ซึ่งอาจมีผลทำให้สัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนักศึกษา เพิ่มขึ้น ดังนั้นสำหรับงานวิจัยนี้ จึงเป็นการทดลองนำรูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วมไปใช้โดย มีจุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

จุดมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อ เปรียบ เทียบผลการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติของนักศึกษากลุ่มที่ใช้รูปแบบการประเมินที่นักศึกษามีส่วนร่วม กับกลุ่มที่ใช้รูปแบบการประเมินที่นักศึกษาไม่มีส่วนร่วม
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยและนักศึกษา เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม

สมมติฐานของการวิจัย

เนื่องจากการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลในปัจจุบัน มักจะประเมินจากความคิดเห็นที่ได้จากการสังเกตของอาจารย์ผู้สอน เป็นสำคัญ (O'Shea 1967 : 1877) ในหอผู้ป่วยบางแห่งพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยจะร่วมประเมินการปฏิบัติงานของนักศึกษาร่วมไปด้วย แต่มักไม่กระทำอย่างจริงจัง ส่วนมากจะให้เพียงข้อคิดเห็นรวม ๆ เท่านั้น เนื่องจากมีความคิด เห็นว่า เป็นหน้าที่โดยตรงของอาจารย์ผู้สอน และการประเมินของอาจารย์ผู้สอน ส่วนมากมักจะประเมินตาม เกณฑ์การประเมินผลแบบมาตราส่วนประเมินค่าที่สร้างขึ้นจากความคิดเห็นของคณาจารย์ภายในภาควิชา และ เกณฑ์ที่สร้างขึ้นนี้ไม่ได้หาค่าความเที่ยงไว้ด้วยจากรูปแบบการประเมินดังกล่าว ทำให้นักศึกษามีความวิตกกังวลว่าจะไม่ได้รับความยุติธรรมในการประเมินผล ไม่กระตือรือร้นที่จะฝึกปฏิบัติงาน มีความไม่ เข้าในกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนักศึกษา ดังนั้น เพื่อขจัดปัญหาดังกล่าวและเพื่อ เพิ่มสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนักศึกษา

ให้สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาและนำรูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วมไปทดลองใช้ โดยตั้งสมมติฐานในการวิจัยว่า

ผลของการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติของนักศึกษากลุ่มที่ใช้รูปแบบการประเมินที่นักศึกษามีส่วนร่วมมีความแตกต่างจากผลของการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติของนักศึกษากลุ่มที่ใช้รูปแบบการประเมินที่นักศึกษาไม่มีส่วนร่วม

ขอบ เขตของการวิจัย

1. เนื่องจากการศึกษาการพยาบาลภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลนั้นจะต้องมีการเกี่ยวข้องกับบุคลากรที่สำคัญ 3 ฝ่ายคือ อาจารย์ผู้สอนการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ พยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วย และนักศึกษาพยาบาล ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการทดลองใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วมกับบุคลากรทั้ง 3 ฝ่ายนี้ เท่านั้น
2. เนื่องจากระบบการศึกษาของแต่ละสถาบันการศึกษามีปรัชญาและจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะในแต่ละชั้นปี จะมีการบวนการเรียนการสอนที่แตกต่างกันออกไปอีกด้วย ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงได้เลือกทดลองกับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ผ่านการเรียนการสอนทางทฤษฎีในวิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ 1, 2 วิชาปฏิบัติการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ 1, 2 และกำลังฝึกปฏิบัติงานในวิชาปฏิบัติการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ 3 ในภาคการศึกษาฤดูร้อน ปีการศึกษา 2526 เท่านั้น
3. เนื่องจากกระบวนการบริหารและบริการของแต่ละโรงพยาบาลหรือแต่ละชุมชน ซึ่งเป็นสถานที่ฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา มีความแตกต่างกันตามนโยบายของแต่ละสถาบัน อีกทั้งระบบการศึกษา การบริหารการฝึกปฏิบัติงานของแต่ละสถาบันการศึกษา และการเอื้ออำนวยให้มีการฝึกภาคปฏิบัติของพยาบาลฝ่ายบริการนั้น แตกต่างกันมากตามปรัชญา จุดมุ่งหมายของแต่ละสถาบัน ดังนั้นการวิจัยนี้จึงกำหนดขอบเขตการวิจัยในเรื่องสถานที่คือหอผู้ป่วยต่าง ๆ ของโรงพยาบาลขอนแก่นที่นักศึกษาขึ้นปฏิบัติงาน เท่านั้น
4. เนื่องจากกระบวนการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่สมบูรณ์จะเริ่มต้นที่ขั้นตอนที่ 1 ซึ่งเป็นขั้นที่อาจารย์ผู้สอนทำความเข้าใจในปรัชญาและจุดมุ่งหมายในการศึกษาภาค

ปฏิบัติของสถาบัน และจบลงที่ขั้นตอนที่ 9 การสรุป เกรดนักศึกษาส่งแผนกทะเบียน (รายละเอียดของขั้นตอนต่าง ๆ อยู่ในหน้า 29) แต่ในการวิจัยครั้งนี้จะทดลองใช้ตั้งแต่ขั้นตอนที่ 3 ซึ่งเป็น การวางแผนการเรียนการสอนในแต่ละหอผู้ป่วยจนถึงขั้นตอนที่ 7 ซึ่ง เป็นการสรุปผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาแต่ละคนในแต่ละหอผู้ป่วยโดยมิได้รวมไปถึงการสอบข้อ เขียนซึ่ง เป็นการประเมิน ประสิทธิภาพการเรียนรู้นักศึกษาตลอดปีการศึกษา 2526 ในวิชาปฏิบัติการพยาบาลอายุรศาสตร์ และศัลยศาสตร์ 1, 2 และ 3

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. คะแนนที่ได้จากการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ ตามความคิดเห็นของ อาจารย์ผู้สอน พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย และการประเมินตนเองของนักศึกษา ถือว่าเป็น คะแนนที่ได้จากการประมาณค่าโดยถูกต้องกับความคิดเห็นที่แท้จริง ของผู้ประเมิน
2. ความสามารถในการพัฒนาการเรียนรู การศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติของนักศึกษา ทั้ง 64 คน ที่ฝึกปฏิบัติในหอผู้ป่วยต่าง ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้ เกิดความ เข้าใจที่ถูกต้องตามความมุ่งหมายของผู้วิจัย จึงได้ให้ความหมาย ของคำที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

รูปแบบ (Model) หมายถึง แนวคิดที่แสดงให้เห็นความสำคัญของตัวแปรที่มีความ สัมพันธ์กัน เป็นขั้นตอน

การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง กระบวนการที่วัดและตัดสินความก้าวหน้าของประสิทธิภาพด้านการ เรียนรู้ของนักศึกษา

การศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ หมายถึงการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาล เพื่อให้นักศึกษามีโอกาสนำความรู้ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลโดยตรง ใน สถานการณ์จริงทั้ง เหตุการณ์ปกติและฉุกเฉิน เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย เช่น ในหอผู้ป่วยในชุมชนอันจะ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งด้านสติปัญญา ทักษะ และทัศนคติในวิชาชีพพยาบาลสำหรับในการวิจัย

ครั้งนี้ เป็นการฝึกปฏิบัติการพยาบาลในหอผู้ป่วยอายุรกรรมและศัลยกรรม โรงพยาบาลขอนแก่น
เท่านั้น

รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม หมายถึงแนวคิด
ที่แสดงให้เห็นขั้นตอนที่นักศึกษาร่วมกับอาจารย์ผู้สอน และพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยค้นหาความ
ก้าวหน้าในการเรียนรู้ เป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้ในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องใน
การเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่ง เป็นรูปแบบที่ใช้กับกลุ่มทดลอง

รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษาไม่มีส่วนร่วม หมายถึงแนว
คิดที่แสดงให้เห็นขั้นตอนที่อาจารย์ผู้สอนประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ภาคปฏิบัติของนักศึกษา
โดยยึดหลักการและแนวคิดของผู้ประเมินเป็นหลัก นักศึกษาไม่มีส่วนแสดงความคิดเห็นหรือร่วมกิจกรรม
การประเมินผลแต่อย่างใด ซึ่ง เป็นวิธีที่อาจารย์ผู้สอนใช้กันโดยทั่วไปในปัจจุบัน ซึ่ง เป็นรูปแบบ
ที่ใช้กับกลุ่มควบคุม

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาล) ชั้น
ปีที่ 2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2526 ทั้ง เพศชาย
และ เพศหญิง

อาจารย์ผู้สอนการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ หมายถึง อาจารย์พยาบาลที่ทำหน้าที่สอน
ดูแล ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ปรับปรุง ตลอดจนประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติของนักศึกษา
พยาบาล มีคุณวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรี และมีใบประกอบโรคศิลปะสาขาการพยาบาลและการ
ผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง

พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย หมายถึง พยาบาลวิชาชีพที่ทำหน้าที่บริหารงานในตำแหน่ง
หัวหน้าหน่วยงานหนึ่ง มีหน้าที่ในการให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยโดยตรง ตลอดจนรับผิดชอบในการ
ปฏิบัติงานของบุคลากรพยาบาลทุกประเภทตามลักษณะงานในหน่วยงานที่รับผิดชอบ

ผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ หมายถึง คะแนนที่แสดงถึงความรู้ความสามารถ
หรือทักษะที่ได้พัฒนาขึ้นระหว่างการฝึกปฏิบัติการพยาบาลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นคะแนนที่ได้จากการ

ประเมินการศึกษายาบาลภาคปฏิบัติของนักศึกษาในแต่ละหอผู้ป่วยในวิชาปฏิบัติการพยาบาล
อายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ 3 ซึ่งวัดโดยแบบประเมินการศึกษายาบาลภาคปฏิบัติและประเมิน
โดยอาจารย์ผู้สอน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการปรับปรุงการประเมินผลการศึกษายาบาลปฏิบัติ
ของนักศึกษายาบาลในปัจจุบันให้มีรูปแบบการประเมินผลที่ชัดเจน ถูกต้องสามารถนำไปใช้ได้กับ
ทุกสถานการณ์ เพื่อดำรงไว้ซึ่งคุณภาพและมาตรฐานของการศึกษายาบาล
2. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินการศึกษายาบาลภาค
ปฏิบัติของนักศึกษาในลักษณะอื่น ๆ ต่อไป